

8. SITUAČNÍ ZPRÁVA OCHRANA RÉVY VINNÉ

ve vinařské oblasti
Morava
v 25. týdnu
(27.6.2011 – 3.7.2011)

Choroby

Plíseň révy

V průběhu minulého období byly zjištěny na většině lokalit ojedinělé primární výskyty choroby, tam kde byly splněny podmínky infekce mohlo dojít i k sekundárnímu šíření.

Od počátku zralosti oospor (2. týden května, $SET_{8,0} = 170$ DS) může docházet při splnění podmínek pro primární infekci (vydatný déšť, min. 10 mm srážek za 24 hod., průměrná denní teplota neklesne pod 10 /13/ °C a minimální teplota pod 8 °C) k prvním primárními infekcím.

Předpokladem početných primárních infekcí jsou opakované a zejména opakované vydatné dešťové srážky, které zajistí dlouhodobé zvlhčení a průběžné klíčení oospor a přesun zoospor na vnímavé části keřů a vhodná teplota.

V průběhu minulého období došlo opět na některých lokalitách ke splnění podmínek primární infekce.

Pokud byly splněny v minulém období nebo budou splněny v průběhu tohoto období podmínky pro primární, případně i sekundární infekce, je třeba pokračovat na rizikových lokalitách ve sledování prvních výskytů choroby (inkubační doba při teplotě 14 °C: 10 dnů, při teplotě 18 °C: 6 dnů, při teplotách 22–26 °C: 3,5–4 dny).

Ošetřování by mělo být usměrněno podle některé z metod krátkodobé prognózy (Galati Vitis, SHMÚ Bratislava) s přihlédnutím k průběhu splnění podmínek pro primární infekce, případně při zjištění prvních primárních výskytů choroby.

Pokud je využívána pro usměrnění ochrany metoda krátkodobé prognózy a signalizace ošetření SHMÚ Bratislava (dle Šteberly), sledují se od 1. května srážky a kumulativní úhrn srážek se vynášejí k 15. květnu jako první údaj do prognostického grafu. Toto datum je termínem zahájení platnosti prognostického grafu. Další hodnoty se vynášejí do grafu pravidelně po týdnu a celková hodnota představuje sumu týdenních úhrnů dešťových srážek. Před květem se ošetřuje, pokud se křivka sumy týdenních úhrnů srážek dostane do oblasti kalamitního výskytu (nad křivku A), nebo pokud se křivka kumulativních úhrnů srážek pohybovala nejméně po dobu 2 týdnů v oblasti sporadicko-kalamitního výskytu (mezi křivkami B a A) nebo při zjištění prvního výskytu choroby. Po odkvětu doporučuje metoda provést obligátně 2 ošetření (interval 10–14 dnů).

Na většině sledovaných lokalit se křivka týdenních úhrnů srážek pohybuje v oblasti nekalamitního nebo sporadicko-kalamitního výskytu. Na těchto lokalitách by mělo být podle této metody zahájeno druhé obligátní ošetření porostů.

Na některých lokalitách s mimořádně vysokými lokálními srážkami dosáhla křivka srážkových úhrnů již oblasti kalamitního výskytu. Na těchto lokalitách by mělo být prováděno po dobu setrvání křivky v oblasti kalamitního výskytu intenzivní ošetřování.

Kritická hodnota sumy týdenních úhrnů srážek od 1.5. pro dosažení oblasti sporadicko-kalamitního výskytu (nad křivkou B) v tomto období je 113 mm, pro oblast kalamitního výskytu (nad křivkou A) je 140 mm.

Nadále trvá vysoká citlivost mladých hroznů k infekci.

V minulém období mělo být dokončeno ošetření po odkvětu. V tomto období by mělo být zahájeno další ošetření porostů.

Vzhledem k předpověděnému počasí (vyšší teploty na počátku období; ochlazení a dešťové srážky ve druhé polovině období), trvajících vysoké citlivosti mladých hroznů a potřebě zajistit spolehlivou ochranu porostů v době počátku vývoje hroznů je vhodné upřednostnit i v tomto období kombinované fungicidy (Acrobat MZ, Aliette Bordeaux, Cabrio Top, typ Curzate, Electis, Fantic F, Melody Combi 65,3 WP, Pergado F, Profiler, Quadris Max, typ Ridomil, Tanos 50 WG, Verita), které zajistí déletrvajících účinnost a dobrou ochranu nově narůstajících částí (systemické nebo hloubkové působení).

Tam kde nebyly zjištěny první výskytů a nebudou splněny podmínky pro primární infekci, je možno použít kontaktně a preventivně působících fungicidy (Captan 50 WP, typ Dithane, typ Folpan, typ Merpan, Novozir MN 80 New).

Z kontaktně a preventivně působících fungicidů jsou vhodné především přípravky **typu Folpan**, které zpevňují pletiva a zvyšují odolnost proti padlí, omezují výskyt šedé hniloby květenství a neomezují populace dravého roztoče T. pyri.

Obvykle doporučované intervaly mezi ošetřeními:

kontaktní přípravky - dithiokarbamáty Dithane M 45, Dithane DG Neotec, Novozir MN 80 New, Polyram WG 7–10 dnů, ftalimidy Captan 50 WP, Folpan 50 WP, Folpan 80 WG, Merpan 50 WP, Merpan 80 WG 7–10 dnů, měďnaté fungicidy Cuprocaffaro, Cuprocaffaro Micro, Cuproxat SC, Flowbrix, Funguran-OH 50 WP, Champion 50 WP, Kocide 2000, Kuprikol 50, Kuprikol 250 SC 7–10 dnů, strobiluriny a jejich kombinace Cabrio Top, Quadris, Quadris Max 8–12 dnů, kombinované přípravky Curzate M, Curzate Gold 8–10 dnů; Acrobat MZ, Electis, Fantic F, Melody Combi 65,3 WG, Mildicut, Pergado F, přípravky typu Ridomil a Tanos 10–14 dnů; Aliette Bordeaux, Profiler a Verita 10–16 dnů (pokud není snížena citlivost patogenu - nástup rezistence).

Padlí révy

Na více lokalitách byly zjištěny ojedinělé výskytů choroby.

V letošním roce byl předpoklad početnějších primárních výskytů a za vhodných podmínek pro patogen i časnějšího výskytů choroby.

Primární výskytů představují napadené letorosty, které vyrostly z oček, v nichž patogen přezimoval. Předpokladem početných primárních výskytů je časný a silnější výskyt choroby v předchozím roce a dobré přezimování patogenu (propagule patogenu v očkách ničí teploty pod -15 °C). V loňském roce byly ve vztahu k fenofázím révy relativně časně (krátce po odkvětu – konec června, počátek

července) a lokálně i silné výskyty, takže mohlo dojít k početným infekcím spodních oček, která zůstávají po řezu na tažních a mrazy v průběhu zimy na většině lokalit neklesly pod $-15\text{ }^{\circ}\text{C}$.

V závěru minulého období byly méně příznivé podmínky pro šíření patogenu. Na počátku tohoto období budou dle předpovědi příznivé podmínky (optimálně více než 6 hod teplota v rozmezí $21\text{--}30\text{ }^{\circ}\text{C}$, přeháňky nebo lokální deště, které zajišťují vysokou vlhkost vzduchu) a ve druhé polovině období relativně méně vhodné podmínky pro šíření patogenu (ochlazení a dešťové srážky).

V průběhu tohoto období by mělo být zahájeno další ošetření po odkvětu (ve fázi dokvétání až bobule velikosti broku trvá období nejvyšší citlivosti mladých hroznů k napadení, ve fázi bobule velikosti broku až bobule velikosti hrachu trvá období vysoké citlivosti).

Vzhledem k předpovědi počasí a zejména vysoké citlivosti mladých hroznů k napadení je vhodné použít i v tomto období k ošetření rizikových porostů intenzivní přípravky **Falcon 460 EC, Impulse Super, IQ-Crystal, Talendo, Vivando nebo **strobiluriny**, včetně jejich kombinací a ošetřovat v obvyklém intervalu 7–14 dnů (podle vhodnosti podmínek pro šíření patogenu).**

Méně ohrožené porosty je možné nadále ošetřovat přípravky na bázi elementární síry (při teplotách nad $16\text{ }^{\circ}\text{C}$) nebo azoly (Domark 10 EC, Emerald 10 EC, Punch 10 EC, Talent, Topas 100 EC**).**

V případě zjištění sekundárních výskytů je vhodné upřednostnit eradikativně působící fungicid, především **Prosper, případně **Falcon 460 EC, Impulse Super** nebo **Karathane New**. Použít je možné i pomocné prostředky **Cocana** nebo **HF Mycol**.**

Obvykle doporučené intervaly mezi ošetřeními:

přípravky na bázi elementární síry (Kumulus WG, Sulikol K, Sulikol 750 SC), meptyldinocap (Karathane New), **dinocap (Karathane LC, ukončena registrace, použití do 31.7.2011)**, DMI fungicidy (Bumper 25 EC, Domark 10 EC, Emerald 10 EC, Punch 10 EW, Talent, Tendency 25, Topas 100 EC) (5)7–10 dnů, strobiluriny (Cabrio Top, Discus, Quadris, Quadris Max, Zato 50 WG), Falcon 460 EC, Impulse Super, IQ-Crystal, Talendo a Vivando 10–14 dnů.

Živočišní škůdci

Obalečik jednopásný a obaleč mramorovaný

Upozornujeme na potřebu dokončení výměny odparníků a lepových desek ve feromonových lapácích (Deltastop EA a LB**).**

V minulém období započal na všech sledovaných lokalitách let motýlů 2. generace. Sledujte a vyhodnocujte průběh letu 2. generace o. jednopásného a o. mramorovaného ve feromonových lapácích a dle průběhu letu a použitého přípravku zvolte termín ošetření.

Přípravky ze skupiny regulátorů růstu a vývoje členovců (Dimilin 48 SC, Insegar WP, Nomolt 15 SC**) je vhodné použít na počátku kladení vajíček (počátek významného letu). Zabezpečí plnou účinnost, pokud jsou vajíčka nakladena na ošetřené rostlinné části nebo jsou zasažena krátce po nakladení.**

Biologickými přípravky (typ Biobit) se ošetřuje 3-5 dní po vrcholu letu, ostatními ekologicky přijatelnými přípravky (Integro, SpinTor, Steward 30 WG) 8-10 i více dnů po vrcholu letu.

Biobit nepoužívejte při teplotách pod 16°C, optimální účinnost je při teplotách nad 18°C.

V tomto období již bude vhodná doba pro použití regulátorů růstu a vývoje členovců.

Fyziologické poruchy

Vrcholová chloróza révy

V důsledku průběhu počasí v období počátku vegetace révy (suchý a teplý duben) a následným lokálně vydatným deštěm došlo na rizikových lokalitách k projevu vrcholové chlorózy révy (kalcióza).

Postižené porosty je třeba co nejdříve a opakovaně ošetřit (2–4x v intervalu 10–14 dní) speciálními prostředky nebo listovými hnojivy s obsahem železa, nejlépe v chelátové vazbě.

K ošetření lze použít přípravky *Ferosol, Fytovit, Tenso Fe, Tenso Cocktail, Vinofert Plus*, případně další (dle návodu k použití).

Použít je možno opakovaně i roztok zelené skalice v koncentraci 0,2–0,4 % + 0,04 –0,08 % kyseliny citronové.

Podrobnější informace o uvedených škodlivých organismech, jejich popisy a případně vyobrazení nebo údaje o doporučených přípravcích je možné získat na internetových stránkách:

Ekovín - Svaz integrované a ekologické produkce hroznů a vína, o.s.

<http://www.ekovin.cz> (prognostické zprávy, aktuální nálet obalečů)

Státní rostlinolékařská správa

<http://eagri.cz/public/app/srsmapa> (mapové výstupy)

<http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismsy/aktualni-informace-o-vyskytu-so-a-poruch/monitorovaci-zpravy-2011/>

<http://www.srs.cz/meteo/app> (prognózy - SET; popisy ŠO - Škůdci; Choroby)

Galati

<http://www.galati.sk/galati> (signalizace ochrany)

AMET - sdružení Litschmann & Suchý

<http://www.amet.cz> (prognózy - plíseň révová 2011)

Ostatní informace

Informace o povolení vyššího počtu ošetření

Svaz vinařů ČR, o.s. i Ekovín, o.s. požádali v loňském roce, vzhledem k mimořádnému průběhu počasí a ohrožení porostů houbovými chorobami, o povolení vyššího počtu ošetření než 6x v průběhu vegetace (výjimka z Nařízení vlády č. 79/2007 Sb., v platném znění).

Na základě této žádosti Mze ČR povolilo od letošního roku změnu, která umožňuje až 8 ošetření, při sankci za každé další ošetření nad NV č. 79/2007 Sb., v platném znění, původně stanovený limit (6 ošetření).

Při 7 ošetřeních bude krácena dotace o 25 % a při 8 ošetřeních o 50 %.

Poznámka k dávkování přípravků na ochranu rostlin

Od počátku kvetení (BBCH 61) je třeba používat i u přípravků s odstupňovaným dávkováním (pokud není doporučeno další odstupňování dávky) plnou doporučenou dávku přípravku.

Nově povolené přípravky

Karathane New (meptyldinocap 350 g/l; formulace EC)

Přípravek nahrazuje dosud používaný Karathane LC (dinocap). Vykazuje specifickou účinnost proti padlím a má preventivní i dobrou eradikativní účinnost. Účinkuje kontaktně. Není ohrožen rezistencí.

Karathane New se používá do fáze BBCH 61 (počátek kvetení) v dávce 0,25 l v max. 500 l vody/ha (minim. koncentrace 0,25 %) a od fáze BBCH 61 (počátek kvetení) v dávce 0,5 l v max. 1000 l vody/ha. Při preventivním použití účinkuje krátkodoběji (interval (5)7–10 dnů). Při eradikativním použití je třeba ošetření alespoň 2x v intervalu 3–4 dny opakovat. Přípravek je možno použít max. 4x, v IP max. 2x v průběhu vegetace. Ochranná lhůta 21 dní.

Držitel rozhodnutí o registraci Dow AgroScience, s.r.o.

Prosper (spiroxamine 500 g/l; formulace EC)

Spiroxamine je fungicidní úč.l. ze skupiny aminů (chemická skupina spiroketalaminy). Aminy náležejí podle působení (spolu s morfoliny a piperidiny) do skupiny inhibitorů biosyntézy sterolů (SBI skupina II). Spiroxamine je účinný především proti padlím, účinkuje i na některé původce listových skvrnitostí a rzivosti. Působí preventivně, kurativně a eradikativně. Účinkuje kontaktně a lokálně systemicky. Riziko vzniku rezistence je nízké až střední (cross-rezistence v rámci aminů, žádná další účinná látka z této skupiny není u nás k ochraně révy používána).

Je třeba dodržovat obecná doporučení k zabránění vzniku rezistence (především respektovat doporučený počet ošetření v průběhu vegetace a střídat přípravky). Účinná látka spiroxamine je obsažena v již registrovaných přípravcích Falcon 460 EC a Impulse Super (kombinace spiroxamine + 2 triazoly). Na rozdíl od těchto těchto přípravků je Prosper jednosložkový fungicid s dvojnásobným obsahem spiroxamine (500:250 g/l). Při dodržení doporučené dávky 0,6 – 0,8 l/ha je použito

čtyřnásobné množství spiroxamine, což zajistí velmi dobrou preventivní i eradikativní účinnost proti padlí révy. Falcon 460 EC a Imulse Super by měly být nadále používány především preventivně (u triazolů je všeobecně snižena účinnost v důsledku nižší citlivosti patogenu, působí kratší dobu a jen preventivně). Přípravek Prosper lze proti padlí použít preventivně i eradikativně při výskytu choroby. Interval mezi ošetřeními 7–14 dní (dle ohrožení porostu). Nejvhodnější je použití při zjištění výskytu v období silného ohrožení porostů (zpravidla konec června, červenec).

Doporučené dávkování v období po odkvětu 0,6 – 0,8 l/ha. Vyšší dávka z doporučeného rozmezí se použije za velmi vhodných podmínek pro patogen a při eradikativní aplikaci. Pokud se Prosper použije eradikativně, měl by být aplikován 2x po sobě ve zkráceném intervalu (cca 5 dní). Po dvou ošetřeních je vhodné použít fungicid s odlišným působením. Max. počet ošetření v průběhu vegetace 4x. Ochranná lhůta 35 dní.

Prosper je povolen dle § 37. odst. 2 zákona č. 326/2004 Sb., v platném znění jako neregistrovaný přípravek k ochraně révy proti padlí na dobu 120 dní (od 15.4. do 15.8.).

Držitel rozhodnutí o povolení Bayer CropScience AG, právní zastoupení v ČR Bayer, s.r.o.

Použití měďnatých fungicidů

Přípravek	Účinná látka	Obsah Cu	Dávka přípravku (kg/ha x l/ha)	Dávka Cu (g/ha)	Přípustný počet ošetření
Aliette Bordeaux	oxichlorid Cu (+fosetyl- Al)	250 g/kg	4 kg	1000	2
Cuproxat SC	zásaditý síran Cu	190 g/l	5 l	950	2
Champion 50 WP	hydroxid Cu	50%	4 kg	2000	1 *
Cuprocaffaro	oxichlorid Cu	50%	4 kg	2000	1 *
Cuprocaffaro Micro	oxichlorid Cu	375 g/kg	1,75 kg 3,50 kg	656,2 1312,5	1-2 ** (2x do 2,6 kg)
Flowbrix	oxichlorid Cu	380 g/l	1,25-1,5 2,5-3,0 l	475-720 950-1140	1-2 (2x do 2,6 l)
Funguran-OH 50 WP	hydroxid Cu	50%	4 kg	2000	1 *
Kocide 2000	hydroxid Cu	35%	2,5-3,75 kg	875-1315	1-2 (2x do 2,8kg)
Kuprikol 50	oxichlorid Cu	50%	4 kg	2000	1 *
Kuprikol 250 SC	oxichlorid Cu	25%	6-8 l	1500-2000	1 *
Ridomil Gold Plus 42,5 WP	oxichlorid Cu + (metalaxyl-M)	400 g/kg	3,5 - 4 kg	1400-1600	1 *

* Přípravky s vyšším obsahem mědi (Cuprocaffaro, Funguran-OH 50 WP, Champion 50 WP, Kuprikol 50) mohou být použity pouze 1x v max. dávce 4 kg/ha.

** Přípravek Cuprocaffaro Micro lze použít 2x při snížené dávce do 2,6 kg/ha; i tato dávka zajistí dobrou účinnost. Při jiném uspořádání dávkování je třeba respektovat celkovou dávku maximálně 5,2 kg/ha/rok.

Při rozhodování o termínu použití měďnatého fungicidu by mělo být zohledněno maximální využití účinnosti na plíseň révy a uplatnění vedlejšího vlivu na zpevnění pletiv, které může zlepšit vyzrání a tak zvýšit odolnost k mrazu (pozdní použití). Nejefektivnější použití měďnatého fungicidu je využití vysoké a dlouhodobé účinnosti k ochraně starých listů (ukončený růst) proti plísni révy. Současně je příznivě ovlivněno i vyzrávání réví a rezidua mědi mohou také příznivě ovlivnit zdravotní stav a kvalitu vína.